Зазуля І. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ СИНОНІМІВ У НІМЕЦЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУБМОВИ ІНФЕКТОЛОГІЇ

Кафедра іноземних мов
Буковинський державний медичний університет

Термінологія є основним інформативним шаром лексики будь-якої галузі медицини зокрема й науки в цілому. Термінологічна лексика має диференційні ознаки від загальновживаної лексики, серед яких найважливішими є системність, стилістична нейтральність, тенденція до однозначності в межах термінологічного поля, наявність точної дефініції, тенденція до відсутності синонімічних відповідників та ін. Реалізація семантичного процесу синонімії в термінологіїє важливою темою, яка потребує докладного вивчення на матеріалі різних терміносистем. Аналіз сучасної стоматологічної термінології з погляду семантики дає змогу визначити, що термінології, як і загальновживаній лексиці, властиве явище синонімії. Синонімія в медичній термінології поширена, вона є синхронною, об’єктивною й неминучою. Синонімія в термінології має певні відмінності від синонімії в загальновживаній лексиці. Цевідсутність експресивності, стилістична диференціація в межах наукового стилю, диференціація засферами використання та ін. Синонімія є небажаною в термінології, оскільки синоніми як загальномовне явище не завжди передають одне поняття, а досить часто позначають близькізначення, слова-синоніми конкретизують, уточнюють одне одного, мають певні стилістичні відтінки тощо, що для термінології неприпустимо. Терміни, які виражають певне поняття, як правило, не характеризують його з різних боків, а є дублетними найменуваннями, що ввійшли до термінологічної системи внаслідок мовних контактів і різноспрямованих тенденцій у процесі її формування. Синонімію в термінології (і термінології інфектології зокрема) зумовлено і лінгвальними, і екстралінгвальними чинниками: 1) неуніфікованістю термінології; 2) постійним розвитком наук, що супроводжується появою нових понять та бажанням дати кожному поняттю найточнішу номінацію; 3) наявністю застарілих назв, які функціонують з новими; 4) відродження вдалих термінів, які з певних причин не використовувалися протягом певного часу; 5) паралельне вживання запозиченого й автохтонного термінів; 6) необхідністю мовної економії, що породжує синонімію різних структурних рівнів; 7) номінацією того самого поняття різними науковими школами чи вченими; 8) необхідністю номінації за кількома номінативними типами. Під час аналізу німецької термінології з галузі інфектології вирізняємо такі види синонімів: 1) терміни-дублети, які з’явилися внаслідок: а) використання запозичених відповідників: *die Infektologie – die Infektionskunde, der Infektologe – der Infektionsarzt – der Infektionsmediziner;* б) паралельне вживання термінологічних одиниць власне німецького та іншомовного походження: *die Infektologie – die Infektionsheilkunde; die Infizierung – die Ansteckung, infizieren – ubertragen - anstecken;* 2) терміни-структурні синоніми, серед яких спостерігаємо: а) паралельне використання однослівного терміна і словосполучення: *die Infektion – die ansteckende Krankheit – die Seuche*..

Таким чином, у результаті аналізу німецької термінології інфектології з’ясовано, що синонімічні відношення термінів досліджуваної галузі медицини різнопланові. Оскільки синонімія є природним виявом розвитку лексики, то не можна однозначно стверджувати, що наявність певної кількості синонімів тих чи інших понять не створюють проблему в терміновживанні.

Зорій Н. І.

ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ ТА РОЗВИТОК МОДЕЛЕЙ ЛІКУВАННЯ

Кафедра психології та філософії
Буковинський державний медичний університет

Актуальність дослідження. На даному етапі розвитку високотехнологічного суспільства актуальним є проведення методологічного аналізу філософських проблем медицини. З огляду на сьогодення очевидним є те, що в теорії медицини, здоров’я є

первинним по відношенню до хвороби. Наявність норми показників здоров'я у людини дає можливість передбачити його патологічні зміни, беручи до уваги генетичні особливості та спосіб життя людини. Необхідно зазначити, що діагностика в медицині передбачає не тільки встановлення конкретного діагнозу, але й підтвердження показників здоров'я людини. У зв'язку з цим вітчизняна медицина на етапі реформування визначила на перспективу проведення комплексу заходів з метою профілактики здоров'я, тобто збереження «здоров'я здорових».

Сучасна медицина є загальною, глибоко диференційною галуззю наукового знання. Сучасний стан медичних знань визначає науковий статус різних напрямків медицини, які своєю чергою диференціюються з огляду на нові відкриття та застосування різноманітних інформаційних технологій. Але критерієм визначення завжди мають бути соціально-історичні параметри життєдіяльності людини.

Мета дослідження*:* аналіз філософських проблем медицини, теоретичний аналіз основних сучасних моделей лікування на основі філософських першоджерел в галузі медицини. Методи – теоретичні (аналіз, порівняння, синтез, систематизація, класифікація, узагальнення) – опрацювання філософських першоджерел.

Однією з головних філософських проблем, які обговорюються науковцями є моделі розвитку хвороби, зокрема: генетична, онтогенетична, акумуляційна та екологічна. Відповідно кожна з них обговорюється науковою спільнотою в контексті історичного та соціально-економічного розвитку суспільства. Соціологи і медики вважать в переважній більшості, що приблизно 20% хвороб пов'язані зі спадковістю людини, біля 35% обумовлені екологічними чинниками, інші – якістю життя людини.

Концепція поінформованої згоди виникла на тлі конфліктної ситуації, яка полягає в тому, що мета медицини – це насамперед захист життя та здоров'я пацієнтів і на цьому шляху часто відсутня свобода вибору пацієнта та обмежується його свобода: від перебування в лікувальній установі до прийняття рішення щодо проведення діагностичних та лікувальних процедур. Пацієнт в таких умовах не має можливості проявити свої особистісні якості та є пасивним щодо прийняття важливих рішень у процесі лікування. Біоетичний принцип поваги прав та гідності людини є головним в сучасній медицині, оскільки прийняття рішення хворого щодо власного лікування насамперед визначає індивідуальну відповідальність за його процес.

Любіна Л.А.

ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИКИ ПСИХОТЕРАПІЇ У ПІДТРИМЦІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Кафедра психології та філософії
Буковинський державний медичний університет

Сучасний світ наповнений прискореним темпом життя, невизначеністю, новинами про пандемію та її наслідки, процесами глобалізації і діджіталізації, нескінченними інформаційними потоками та вимогами до сучасної людини бути успішною. Ситуація, що склалася не може не відображатися на психічному стані та здоров'ї людей. Проблема психічного здоров'я все більше набуває особливої актуальності у зв'язку з дослідженнями особистісних дисгармоній, дискусією щодо норм та відхилень психічного здоров'я, поширення різних психотерапевтичних та психолого-педагогічних практик. Психологічна наука і практика значну увагу приділяє вивченню психічного та психологічного здоров'я студентської молоді. Зокрема, це стосується соціально-психологічної адаптації студентів у закладах вищої освіти, дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень, модульного періоду, необхідності особистісного самовизначення в майбутньому професійному середовищі тощо.

Мета дослідження: аналіз теоретичних джерел щодо дослідження феномену «психічне здоров'я», диференціація понять психічного і психологічного здоров'я; опис та теоретичне